REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURÎ de ANUNȚURÎ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 banî pentru o publicare.— Publicărî mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor.
N-rii de *Dumineca* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francî, pe șése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 francî.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorî.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Tîrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunî 10 cor., pe trei lunî 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunî 12 c., pe trei lunî 6 corone. — Un esemplar 10 banî. — Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 59. Brașov, Joi 14 (27) Martie. 1902.

Marele atentat dela 1879.

Am apreciat erî în general importanța desastruósă, ce a avut'o răposatul ministru-președinte Col. Tisza pentru desvoltarea lucrurilor în Ardeal și Țéra unguréscă în cei 25 de anî din urmă.

Astăḑî vom face o reprivire asupra fatalei influințe, ce a exercitat'o acest bărbat politic maghiar cu scop de-a paralisa disposițiunile mai favorabile, cuprinse în legile dela 1868 cu privire la naționalitățile nemaghiare, în deosebî vom resuscita în memoria cetitorilor acțiunea luî pentru zădărnicirea legii naționalităților. (Art. de lege XLIV din 1868).

Ca șef al opoziției, deja la 1868, când cu aducerea legii naționalităților, Coloman Tisza a înrîurit mult ca concesiunile, ce avea se le facă acéstă poporelor nemaghiare cu privire la dreptul lor de limbă, să fie reduse până la un minim ridicul și să fie cuprinse în lege atâtea clausule și condițiunî, ca ușițe pentru a pută da loc orî cărei volnicii a cărmuitorilor.

Sub regimul tiszaist s'a creat sistemul acela, care tindea nu numai a ignora și călca acea lege, dér a face esecutarea eî chiar imposibilă prin aducerea de nouě legî și ordonanțe, ce erau îndreptate direct contra eî.

Deja din momentul când, ajungênd la putere, Tisza a amenințat naționalitățile, că „le va sdrobi“, el a părăsit cu totul direcțiunea politică mai precaută și mai conciliantă a sistemului deakist și a împins carul statului pe cărarea opusă a volniciei și a violenței, a esclusivismului național și a despotismului de rassă.

Patru anî după venirea sa la putere amenințările au făcut loc celui mai îndrăsneț atentat, ce l'a îndreptat Tisza în unire cu colegul sěu, ministrul instrucțiunei publice Trefort, contra vieței naționale a Românilor, Slavilor și Germanilor din acest stat.

In tótă tăcerea, aceștî doi au pregătit atentatul, scoțênd de-odată la ivélă un proiect de lege pentru introducerea obligatóre a limbei maghiare în școlele poporale.

Până să se trezéscă lumea, acest proiect de lege a și fost presentat camerei deputaților. Și aicî marele șovinist dela cârmă și-a dovedit strălucit tactica sa viclénă. El se afla tocmai pe acel timp în încurcătura cu cestiunea bosniacă. Opoziția maghiară din dietă îî făcea multă bătae de cap. Atuncî s'a gândit să omóre două musce cu-o singură lovitură și a întrebuințat momentul pentru-ca, aruncând șovinismului-monstru, pe care l'a crescut și hrănit el, ciolanul maghiarisărei școlelor, să-l facă a-se mai îmbânḑi și a mai slăbi din oposiția, în afacerea bosniacă, aducênd pe de altă parte marî elogii ministrului președinte pentru „cucerirea, ce a făcut'o în interesul maghiarismului“.

Atuncî s'a mai întêmplat încă ceva caracteristic. Ca să ațițe și mai tare șovinismul și meritul sěu să apară și mai mare, nu s'a opus, ba a închis un ochiu, când archiereii noștri românî au fost îndemnațî de a lua posițiă contra amintitului proiect de lege și de a merge să facă representațiunî la Majestatea Sa.

Acum abia înțeleseră Maghiarii ațîțațî, că nu e lucru puțin, ce vré Tisza. De nu se făcea oposiție din partea Episcopilor românî, „meritul patriotic“ al luî Tisza nu eșia mai de loc în relief.

Nu voim nicî-decum să ḑicem, că Arhiereii noștri și representanțele superióre ale bisericelor nóstre nu ar fi făcut acel pas din convingerea proprie asupra gróznicului pericol, ce amenința școlele și naționalitatea română. Chiar organul nostru a fost acela, care a dat alarmă mai întâiŭ în luna luî Ianuarie 1879 și a cerut dela Archiereî să întrevină la capul statuluî.

Totușî a trebuit să bată la ochî atuncî, că un ḑiar oficios austriac din capitala Moraviei, „Morawska-Orlice“, a aflat mult mai curênd decât noi despre pasul intenționat de Archiereii noștri.

După noi, la 1879 trebuia să se ridice ca un singur om tóte națiunile nemaghiare și să protesteze ca să rěsune țéra. Dér nu erau pregătite pentru asemenea acțiune și partidul nostru abia după doi anî (1881) s'a închiegat.

Ce-a fost și ce este legea dela 1879 nu mai e adî secret pentru nimenî.

Fórte mulțî înse, deși věd pe copilașii lor chinuindu-se cu limba maghiară, pe când eî încă n'au concepte clare nicî din propria lor limbă maternă, nu sciu că acea lege a dat *lovitura de mórte* legei naționalităților, că a scos, cum am ḑice, tot sufletul, ce mai era în ea.

Nu sciu, că prin impunerea forțată a limbei maghiare în școlele nóstre elementare, s'a nimicit principiul, că Românul, Slovacul, Sașul etc. *pot trăi în acest stat și fără limba maghiară*, décă nu aspiră a fi funcționarî la stat séu în sferele superióre administrative din comitate; nu sciu, că în locul acestui principiu s'a stabilit principiul forței brutale, după care, ca să pótă trăi și ca să se pótă bucura de drepturî în acest stat, *fie-care cetățén* fără deosebire de naționalitate *să fie dator a învěța limba maghiară*.

Din acest moment s'a ridicat stindardul „statului național maghiar“ și Coloman Tisza a fost stegarul, care odată ghiața spartă, a pregătit cu Trefort, tot așa de viclén ca și el, șirul de legî și de měsurî de maghiarisare, sub care gemem adî cu toții.

Sașii despre Tisza. Diarul „S. D. T.“ din Sibiiu, vorbind la loc de frunte despre defunctul Coloman Tisza, ḑice între altele: „Lipsa de scrupule în alegerea mijlócelor, exploatarea brutală a puterei, étă caracteristica politicei Tiszaiste. El a rěscumpěrat ordinea în visteria statului cu sarcine enorme impuse comunelor, cu potențarea impositelor până la un grad insuportabil, ér funcționarea esactă a mașinăriei statului cu oprimarea autonomiei municipale și locale. Pentru-ca să asigure omnipotența guvernului, a tolerat corupțiunea, numai décă putea să creeze instrumente servile și în sfîrșit pentru a obține unitatea națională a statului, a călcat în picióre drepturile imprescriptibile ale cetățenilor nemaghiarî. Noi Sașii, în adevěr, dintre toțî locuitorii patriei avem cele mai puține motive de a věrsa vr'o lacrimă după bărbatul, al căruî corp zace pe catafalc. Timpurile grele, pline de suferințe și de lupte de la 1876 și până la adunarea săsésca de la 1890, care numai după căderea luî s'a putut ține, avem a le mulțumî numai luî. Recunóscerea individualității nóstre politice, bine întemeiată prin istoria de multe secole, înzadar am așteptat-o și pretins-o de la el. Cu sânge rece și adesea cu ironie mușcătóre a desconsiderat cele mai îndreptățite dorințe ale nóstre. Și în sentimentul, că stăm în fața mormêntului unui dușman neîmpăcat, sunt părtașe și celelalte naționalități nemaghiare din Ungaria. Coloman Tisza a fost acela, care a deslănțuit în bună parte șovinismul, ce domnesce adî.“

Criză ministerială în Austria. O scire telegrafică din Graț spune, că posiția ministrului polon *Pientak* e sguduită în cabinet din causa atitudinei, ce a manifestat-o în cestiunea gimnasiului sloven din Cilli. Se scie, că Pientak încă a votat în contra propunerei luî Stürgkh.

Călětoria luî Bülow in Italia. Cancelarul german contele de *Bülow* a sosit alaltăerî în Veneția. Inainte de-a pleca din Berlin, Bülow s'a întreținut mult

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Impresii și amintirî.

XII.

La nord-ost de sat este un deal, pe care fie-care Letcan trebue să-l urce odată, după mórte. Aicî este „satul morților“ séu „chemecheul“, care par'că veghéză dela înălțimea de 209 m. de-asupra nivelului mării, peste satul din vale, a căruî înălțime la „móra din luncă“ de pe Someș nu este, decât de 197 m.

Fiind-că e vorba de înălțimî, nóstre trebue să remarc, că în împrejurimile nóstre cel mai înalt deal este „Prisnelul“, din sus de satul Valea rea (unguresce: „Diószpataka“). Prisnelul este la o înălțime de 663 m. și din vîrful luî se ḑice, că se vede, când e timpul senin, până la Sătmariŭ cu ochii liberî, ér cu ochian chiar până la Dobrițin.

Locuitorii din Valea rea, Purcărețî, Oaraiug sunt numițî „delurenî“, pe când Letca, Lemniiul, Cuciulatul se ḑice, că sunt „pe șes“.

Delurenii vin adesea-orî cu „tarul“ de-a umĕr la móra la noi, ér după seceriș veniau mai înainte câte cu o miérță-două de grâu, să-l schimbe pe mălaiŭ. Căcî la noi până mai 'nainte de două-ḑecî de anî nu se sĕměna grâu, ci numai săcară și mălaiŭ. De aceea schimbul cu „delurenii“ ne venia bine la socotélă și nouě, le venia bine și lor, căcî mălaiul lor li-se cam „ciunta“ prin Iunie, ér grâul nu e așa de cu spor, ca mălaiul.

Cel dintâiŭ, care a sĕměnat la noi grâu a fost věrul, protopopul, dér la început îl mâncau de jumĕtate vrăbiile, cu tóte „ciuhele“ și cu tótă céta de copii, carî umblau în jurul holdei, făcênd sgomot și gălăgie.

Astăḑî mai nimenî nu este în sat, care să nu semene și grâu.

Numai începutul este greu și așî crede, că s'ar pute face odată începutul și cu plantarea de viță de vie, căcî până acuma nu este în tot hotarul, decât viia luî „Ionu preutesei“, de sub dealul golaș de către Lemniu. Din acésta însĕ, mi-se pare, că Dumitru luî Ionu preotesei, actualul proprietar al viiei, nu parvine nicîodată să stórcă măcar „o ferie“ de vin, de óre-ce mai toțî strugurii îî mănâncă paserile. Décă însĕ s'ar planta cósta de cătră Lemniiu în tótă lungimea eî cu viță, ar avé ce mânca și paserile și s'ar puté stórce și vin în belșug, fiind-că posiția cóstei e în fața sórelui și făcută par'că anume pentru podgorie.

Ar trebui să facă cineva începutul în privința acésta, ca să fie în sat vin pentru sf. slujbă și pentru câte o ḑi de sĕrbătóre și să nu ne „ciufulésca“ Sălăgenii, când aducem dela eî câte-va „ferii“ pentru vr'o nuntă, că noi Chiorenii n'avem, decât „vin de porumbrele“.

In lipsa vinului, ómenii la botezurî, la nunțî, la înmormêntărî, la clăcî, la orî-ce fel de ospețe, în fine, nu bĕu, decât „horincă“, ardé-o-ar focul, adecă curată otravă.

Nu e așa de mult, de când pentru sf. botez nu se obicinuia a-se plăti preotului nimica. Nănașa însĕ aducea „o fele“ de horincă, pe care o beau împreună preotul, diacul, fătul, nănașul séu nănașa, în sfîrșit toțî cățî erau de față. Cu venirea generațieî nouě de preoțî, obiceiul acesta condamnabil, care de alt-fel era rĕspândit în mai multe părțî în „țéra porumbrelelor“ a început a întra în desvetudine.

In ce privesce agricultura, locuitorii părților acestora ar fi avisațî a face agricultură rațională intensivă, cu tóte accesoriile eî, și atuncî ar puté ajunge la înflorire mai mare. Nu sunt aderentul teoriei luî Malthus despre înmulțirea în progresiunî geometrice a populațiunei, care teorie s'a dovedit de alt-fel a fi falsă, dér ce să facă populația dintr'un sat, care în 150 anî s'a întreit, cu un hotar de 1600 de jughere catastrale, din care aprópe jumĕtate proprietatea unor „grofî“? Aceștî grofî aveau pădurea „Dumbrava“ și „Runcurii“, pe care au tăiat-o, ér pe locurile tăiate adî nu e voie să între picior de vită, așa că bieții Letcanî sunt ajunșî aprópe la desperare din pricina acésta și amendele plătite pentru contravențiile silvice sunt fără numĕr.

* * *

Să ne întórcem însĕ la „chemecheu“, căcî am auḑit o întêmplare caraghiósă în

cu ambasadorul frances și engles și cu membrii guvernului german. Ministru italian de esterne *Prinetti* încă a plecat în Italia superióră, unde se va întâlni cu Bülow. Cu ocasia acelei întâlnirĭ se va vorbi despre înoirea triplei alianțe.

Președintele republicei francese la Petersburg. Ministrul frances de esterne Delcassé a presentat erĭ în cameră un proiect de lege, prin care guvernul cere acordarea unui credit de 500,000 fr. pentru acoperirea cheltuelilor visitei președintelui la Petersburg. Ministrul a invocat scrisórea Țarului Nicolae, în care îi spune președintelui se vină a se convinge în persónă despre sentimentele poporului rusesc față cu Francia. Camera a primit proiectul fără discuție cu 469 voturĭ contra 32.

Doue congrese studențescĭ. „Corda Fratres", asociațiunea internațională a studenților universitarĭ, va avé anul acesta doue congrese: unul la Roma în dilele de 2, 3. 4, 5 și 6 Aprilie, și altul la Budapesta în Septemvrie. In congresul dela Roma se va pregăti materialul pentru congresul din Budapesta.

Diarele din România spun, că comitetul central al Ligei culturale și comitetul secțiunei Bucurescĭ s'au întrunit în localul Ligei pentru a avisa la isvórele necesare, ca causa românéscă se fie bine representată la congresul internațional studențesc din Budapesta. In acest scop s'au pus în legătură cu fruntașii studențimei din Bucurescĭ, trimițênd o delegație la Roma în scopul de-a fraternisa cu studenții italienĭ.

— Foile unguresci din Budapesta sunt rĕu cătrănite, pentru-că tinerimea universitară română din Bucurescĭ au ținut dilele trecute o adunare, în care a hotărît se protesteze în contra atitudinei manifestate în dieta ungară față cu studenții românĭ. Tot-odată au adresat deputatului Dr. N. Șerban o telegramă, în care îi mulțumesc pentru-că a apărat tinerimea universitară română din Budapesta contra învinuirilor neîntemeiate, ce i-s'a adus în parlament.

Negocierĭ de pace în Africa-de-Sud.

Am semnalat deja erĭ, că membrii guvernului provisor din Transvaal: *Schalk-Burgher*, *Reitz*. *Mayer* Lucas și *Krogh* au visitat pe *Kitchener* lângă Pretoria și au convorbit mult timp cu el.

Nu se scie cu absolută siguranță, care este substratul convorbirilor de lângă Pretoria, se scie însĕ atât, că membrii guvernului transvaalian au plecat imediat în Oranje. Se pretinde, că ținta acestor visite ar fi sfătuirea cu *Dewett* și *Delarey* asupra condițiunilor de pace.

In Londra a produs sensație scirea acésta. Nu-și póte însĕ nimenĭ esplica, ce i-a îndemnat pe membrii guvernului provisor bur, ca de bună-voie se inițieze tratărĭ cu Kitchener. O telegramă spune, că *Schalk-Burgher* și soțĭ au fost silițĭ se facă acésta, căcĭ altfel, împresurațĭ și strîmtorațĭ de Englesĭ, ar fi cădut în capitivitate. In urma acésta membrii guvernului transvaalian au trimis Vineria trecută nóptea un curier la colonelul engles *Park* în Balmoral, vestindu-l, că ar voi se mérgă la Kitchener în Pretoria. Curierul a sosit Sâmbătă diminéța în Balmoral și după-ce s'a reîntors cu scirĭ favorabile pentru Burĭ, membrii guvernului au călĕtorit îndată cu tren separat spre Pretoria. La gară îi aștepta trăsura lui Kitchener. Mergênd la cartierul suprem al lui Kitchener s'au deschis îndată consultările, carĭ au durat 4½ óre.

Se dice, că Schalk-Burgher a procedat de bună-voie, ba sunt scirĭ, carĭ accentuéză, că guvernul bur s'a dus la Kitchener în urma îndemnurilor guvernului engles, fiind-că acesta vrênd se recompenseze marinimositatea lui Delarey, a propus Burilor condițiile de pace din Martie 1901, ca pe basa acestora se se trateze de pace.

Imprejurarea, că *Botha* nu se află între cei carĭ s'au dus la Pretoria, se esplică în sensul, că numai despre supunerea unei părțĭ a Burilor póte fi vorba, decă Schalk-Burgher ar primi condițiile englese. De altfel e mare întrebare, că, afară de Botha, ce vor dice Dewett și Delarey, căcĭ până când acestĭ trei generalĭ burĭ nu vor desarma. pace în Africa-de-Sud n'are se fie.

O telegramă din Haga spune, că *Krüger* a primit cu mult pesimism scirea despre călĕtoria membrilor guvernului bur la Pretoria. Krüger declară, că fără de independență absolută nu póte fi vorba de pace.

SCIRILE DILEI.

— 13 (26) Martie.

Academia Română. Ni-se scrie din Bucurescĭ, că Academia Română și-a deschis sesiunea generală erĭ Marțĭ, 12 (25) Martie, sub presidiul vice-președintelui Iacob *Negruzzi*. Dintre membrii dela noi au luat parte numai d-nii Dr. At. M. *Marienescu* și Iosif *Vulcan*. D-nii Florian Porcius, Ión cav. de Pușcariu și episcopul Nicolae Popea și-au scusat absența prin bĕtrânețe și bólă. Primul act al sesiunii a fost trimiterea unei depeșe de condolență reginei la mórtea mamei sale. Apoi s'a cetit raportul general al secretarului.

Loubet și împĕratul Wilhelm. Publicistul Cheradame scrie în revista „*Voix Național*", că în drum spre Petersburg președintele *Loubet* va avé o întâlnire cu împĕratul *Wilhelm* într'un port german. Propunerea ar fi făcut'o însu-și împĕratul Wilhelm și întâlnirea acésta ar fi primul pas al împăcării germano-francese.

Congresul național bisericesc sérbesc. Din *Carlovițĭ* se anunță, că patriarchul *Brankovicĭ* a propus corónei, ca congresul național bisericesc se fie convocat pe diua de 8 Iulie. Patriarchul speră, că propunerea lui va fi primită și congresul se va convoca.

Congresul diariștilor slavĭ. Din Agram se vestesce, că congresul diariștilor slavĭ, ce era se se țină la Pascile apusene în Laibach, capitala Slovenilor, s'a amânat pe sĕrbătorile Rosaliilor a. c. La congresul din ĕst an vor participa numeroșĭ diariștĭ rușĭ.

Colonelul rus trădător. „*Petit Parisien*", organul ministrului frances *Dupuy*, scrie că colonelul rus *Grimm* n'a tradat numai secrete militare rusescĭ, ci a comunicat Germaniei și datele privitóre la cooperarea în cas de rĕsboiŭ a armatei rusescĭ cu armata francesă. Numita fóie adauge, că colonelul *Faurie*, comandantul secției a doua din statul major, a conlucrat mult, prin datele ce le avea, la descoperirea trădării. El a comunicat guvernului rusesc, că Grimm a dat spionilor strĕinĭ documente veritabile, ér nu false, precum ar fi trebuit.

Principele moștenitor român și metropolitul Moldovei. In cursul audienței ce a avut la A. S. R. Principele Ferdinand, I. P. S. Sa Metropolitul Partenie al Moldovei a emis idea, că moștenitorul tronului se visiteze cât mai mult țéra, pentru a cunósce nevoile și păsurile ei. Alteța Sa Regală a primit cu mulțumire acest sfat și a promis, se-l pună în aplicare, printr'o serie de visite și escursiunĭ, pe care le va întreprinde în cursul verei acesteia.

Biblioteca Academiei Române. Conform raportului făcut de directorul Academiei, în luna Februarie biblioteca Academiei a fost cercetată de 565 cetitorĭ, carĭ au consultat (cetit) 1947 volume (dintre carĭ 49 volume au fost împrumutate spre a fi cetite acasă) cărțĭ tipărite, 94 manuscripte și 2106 documente. — In sala de lucru a bibliotecii se aflau în luna Februarie 1693 cărțĭ, 35 reviste române și 47 strĕine. Sporul în luna Februarie a fost 145 volume și broșurĭ și 138 reviste române (trimise din partea editorilor în urmarea obligămĕntului impus prin legea dela 1 April 1885), în dar ori schimb 129 volume și broșurĭ, 1 atlas, 3 volume manuscript și 2407 documente, ér cumpĕrate: 10 volume și 89 reviste strĕine.

Pentru masa studenților românĭ din Brașov au întrat: dela „*Detunata*", cassă de economii în Bucium **15 cor.** — Priméscă onorații donatorĭ cele mai vii mulțămite. — *Direcțiunea școlelor medii gr. or. române din Brașov.*

Contra ilustratelor necuviinciόse. Ministrul de finanțe a dat o circulară cătră tóte direcțiunile financiare, în carĭ se ordonéză a avisa pe tutungiiĭ din cercul direcțiunei, sĕ nu țină de vêndare ilustrate necuviinciόse. Tutungiiĭ, carĭ vor fi condamnațĭ pentru asemenea contravenție, își vor pierde dreptul de a mai vinde tutun.

Transferare. D-l Damian Dragoescu director de finanțe și consilier regesc a fost transferat dela direcția finanțelor din Cincĭ-bisericĭ (Pécs) în aceeașĭ calitate la cea din Timișóra.

O nouă enciclică. Leo XIII va publica în curênd o nouă enciclică, care va avé de obiect a demonstra necesitatea religiuneĭ pentru tótă societatea și pentru adevĕratul progres social. Acéstă enciclică va apare de-odată în text latin, frances și italian.

In contra corsetului. La Ateneu în asistența unui public numeros, d-na Dr. *Kaminsky* și-a desvoltat conferința despre *îmbrăcămintea femeiéscă*. D-sa a vorbit despre inconvenientele corsetului. Arată desastrul, ce el produce sănătății; cum prin presarea organelor alăptarea piere încetul cu încetul, din care motiv majoritatea femeilor se vĕd nevoite a încredința nutrirea pruncilor lor. doicilor sĕu biberonului. Probéză diformitatea corpului obicinuit cu corsetul și crede, că cel mai bun sistem atât din punctul de vedere igienic, cât și estetic, ar fi decă d-nele s'ar obicinui a purta un pieptar decoltat, care se se închee cu nasturĭ în dreptul pieptului. Mai vorbesce de rĕul obiceiŭ de a-se purta ghete strîmte; de jartiere, care oprind circulația normală a sângelui produc de multe-orĭ bóla numită varice. Conferențiara sfîrșesce prin a critica portul rochiilor actuale, care nu contribue la alt-ceva, decât la diformarea frumseței naturale a corpul femeesc, producênd adesea-orĭ perturbațiĭ în întregul organism și bolĭ cronice. Din punct de vedere igienic, practic și estetic, d-sa recomandă costumul național. Conferențiara a fost des aplaudată.

Prințul Mirko de Muntenegru cu logodnica sa, d-ra Constantinovicĭ, au anunțat, că vor merge în cursul verei acesteia la Sinaia, pentru a petrece cât-va timp acolo. Se scie, că anul trecut, familia Constantinovicĭ a făcut o stagiune, în acéstă localitate. Logodnica principelui, d-șóra Constantinovicĭ, a fost cu acéstă ocasie obiectul unui mare curent de simpatie și a fost distinsă de însă-șĭ M. S. Regina Elisabeta.

Turburărĭ sângeróse în Odessa. O revoltă sângerósă a isbucnit în Odessa și împrejurimile sale. Mii de lucrătorĭ, aliațĭ de studențĭ, au eșit în stradă, ripos-

---

legătură cu el, care merită se fie povestită.

Era pe vremea mișcării naționale memorandiste.

Din Letca s'a dus și vĕrul Vasile, căruia pe ungurie îi mai dice și „Lați", cu memorandul la Viena.

Comuna nóstră fŭ scrisă în cartea négră și luată la ochĭ.

De aicĭ are se pornéscă „revoluția", diceau cei-ce nu cunosc blândul și răbdătorul nostru popor.

Intr'o di „birĕul" a chemat pe toțĭ gospodarii din sat la „chemecheu". Venise poruncă, sĕ se îngrădéscă acest loc și „birĕul", pentru a împărțĭ munca îngrăditului între sătenĭ, i-a chemat acolo.

S'a întêmplat, că în acea di a fost și o înmormêntare. Numĕrul poporului care a dat ultimele onorurĭ defunctului, era mare. Și s'au cântat cântece de jale și vĕrul a ținut, după obiceiŭ, o cuvêntare funebră și poporul eșise cu praporĭ, cum este datina la înmormêntărĭ.

Jos în vale, față în față cu cimitirul, unde era mai 'nainte „balta Pintii", adĭ este gara.

Șeful gării, un jidov, venit cine scie de unde, vĕdênd mulțimea de popor pe deal, cu praporĭ și cu cântece și cu „discursurĭ" — și-a dis: Ĕtă Românii s'au adunat, sĕ jure, că vor porni rĕsboiul de esterminare contra Ungurilor. Ĕtă „steagurile", audĭ „cântecele rĕsboinice" (!) audĭ discursul, în care poporul se îndémnă la revoluție. Patria este în pericol!

Despre tóte acestea, vrednicul păditor nu numai a liniei ferate, ci și al ideei de stat, a făcut raport telegrafic la reședința cercului: „Românii din Letca pornesc la nópte spre Ileanda și vor pustii cu fer și foc, tot ce vor găsi contrar în drumul lor".

Din Ileanda au fugit tóte damele funcționarilor la Deșiŭ, ér spre Letca a plecat imediat o cétă de gendarmĭ.

Se înserase. Ómenii, obosițĭ de munca câmpului, se întorceau acasă. Pe vatră s'a aprins focul și fie-care își gătea de cină. Femeile veniau cu „suștariul" plin dela vacĭ și pe masă aburia „tocana", peste care harnica gospodină a turnat laptele dulce. Apoi s'au dus la culcate. Focurile s'au stins, ér în sat nu se mai audia alt sgomot, decât țîrîitul câte unui „greluș", lătratul cânilor și sunetul câte unei „drónge" (talange) de vacă.

In acest timp însĕ, gendarmii împresuraseră satul. Tiptil, tiptil, sĕ nu fie observațĭ, au tras un cordon împrejurul „dușmanului" și așteptau cu inima strînsă semnalul de plecare al rĕsboinicilor Letcanĭ. Are se fie un cumplit măcel.

După așteptare zădarnică de câte-va óre, comandantul gendarmilor s'a dus la „birĕu", se-l interpeleze, cum de Letcanii nu pornesc cu cóse și cu topóre spre Ileanda? Acuma, ce o sĕ salveze ei, decă nimic nu este amenințat?

Nu scim, ce rĕspuns le-o fi dat „birĕul", un Român cinstit, care de mulțĭ anĭ era în fruntea comunei, și care ar fi avut atâta trecere pe lângă sătenĭ, ca sĕ-i desmință dela vre-o întreprindere nesocotită, presupunênd, că ar fi avut de gând sĕ facă ceva—destul, că gendarmii s'au întors înapoi rușinațĭ.

Nu sciu nicĭ ce i-s'a întêmplat denunțiantului gogoman, care necunoscênd obiceiurile poporului român, a tras pe sfóră autoritățile într'un mod atât de nedemn, făcêndu-le sĕ pornéscă în tótă seriositatea împotriva „morilor de vênt".

Imĭ aduc aminte de un cas analog, pe care l'am cetit unde-va într'o scriere de-a lui Barițiu și unde se spunea, că Ungurii din Clușiŭ au tras clopotele într'o dungă la 1848, fiind-că un păzitor pus într'un turn sĕ privegheze asupra împrejurimilor, a anunțat, că sĕ apropie o cétă mare de Românĭ, carĭ, îmbrăcațĭ în sumene negre, vin în contra Clușiului.

Și întrase frică mare în inimile Clușenilor și se pregătiau la resistență crâncenă contra Românilor.

Când colo, ce era?...

...O ciurdă de bivolĭ!...

* * *

M'am întins cu vorba, și am umplut locul, ce mi-s'a acordat la foiletonul de astădĭ. Cetitorii vor bine-voi a mĕ ierta, că fapta frumósă și eroică a lui Costanu Anei lui Filip nu o pot povesti acum și sunt nevoit a-o lăsa pe rêndul viitor, decă Dumnedeu ne va da sĕnĕtate.

Delaletca.

tând cu violență la intervenția autorităților și a armatei. Au cădut mulțî rănițî din ambele părțî. Motivul acestei revolte e necunoscut persónei care a adus vestea; se scie cu siguranță că acéstă agitație e în legătură cu revolta din Petersburg. In Odessa ca și la Petersburg, manifestanții au desfășurat stégurî roșii. Fórte mulțî studențî și muncitorî au fost arestațî. Un student, isbutind"sĕ se apropie de guvernatorul Odessei, l'a lovit. Vinovatul a fost pus în fiare, nesciindu-se încă ce sórtă îl aștéptă. Cele mai întinse mĕsurî de pază au fost luate de poliție și armată. Mai multe dile și nopțî de-arĕndul strădile și centrele amenințate au fost ocupate de soldațî; asemenea s'au făcut numeróse descinderî, perchisiții și confiscărî. Acum liniștea e deplină; totușî paza autorităților urméză a fi rigurósă.

Sarafoff și Armenii. *„Correspondenz Bureau“* află din Constantinopol, că Boris *Sarafoff* e în tratărî cu comitetul revoluționar armean, ca sĕ aibă ajutorul acestuia în mișcările din Macedonia.

Defraudantul Kecskeméthy în Newyork. Un chelner originar din Sabaria scrie, că a vĕdut pe defraudantul Kecskeméthy, despre care de 4 lunî nu s'a mai audit nimic, în cafeneaua „Liberty“, unde petrecea fórte bine ascultând musica lui Oláh Pali. Numitul chelner a trimis prietenului și un numĕr dintr'un diar german din Newyork, care publică portretul lui Kecskeméthy.

O misiune americană la Vatican. Diarului „Figaro“ din Paris i-se scrie din Washington: Se 'scie, că' Casa Albă a anunțat sfântului Scaun trimiterea unei legațiunî estra-ordinare pentru regularea cestiunilor religióse. „Comisiunea diplomatică“ — acésta este espresiunea consacrată — se compune din d-l Taft, Monseniorul O' Gorman, d-l Smith și un atașat militar. Șeful misiunei este primul juriconsult din America. Numit președinte al comisiunei de cincî, în insulele Philippine, apoi guvernor civil, d-l Taft șî-a împlinit oficiul cu o rară pĕtrundere. In raportele sale adresate președintelui, tot-déuna a accentuat necesitatea unei înțelegerî cu Roma, ca început al pacificațiunei. Patriot fervent, neavĕnd decât o singură grije, mărirea patriei sale, Roosevelt îi urméză sfaturile trimițĕnd la papa o ambasadă solemnă. Cancelarul eclesiastic este episcopui O'Gorman din Sioux Falls, fost profesor de filosofia istoriei la universitatea din Washington. El cunósce tot atât de bine Vaticanul ca și Casa albă. D-l Smith este de asemenea jurist și înalt magistrat în Manila.

Despre Miss Stone scrie un diar din Viena următórele: Misionara americană asigură, că în captivitate i-a mers fórte bine. Tótă iérna a avut locuință caldă și hrană bună, la sĕrbătorî i-se dedea friptură de gâscă. In general ea avea tóte înlesnirile posibile, chiar și jurnalele americane le primia fórte regulat. De asemenea primia orî-ce corespondență prin „posta bandiților“. Copilul dómnei Zilca, născut în captivitate, le alunga urîtul. Când societatea făcea escursiunî (se înțelege, nu de plăcere, ci pentru a-se ascunde la locurî mai sigure), damele îmbrăcau costum național de care pórtă femeile Cuțo-Vlahilor, în același timp li-se legau ochii, ca sĕ nu se pótă orienta. Miss Stone are de gând sĕ țină conferențe publice în America pentru scopurî filantropice. In aceste conferințe își va descrie captivitatea.

Emigranțî întorșî. „Tägl. Rundschau“ scrie, că dilele acestea au sosit prin Hamburg la Berlin 500 de emigranțî, carî înainte cu mai mulțî anî se stabiliseră în America centrală, venind din Rusia și Austro-Ungaria. Ei n'au putut sĕ-șî câștige pânea de tóte dilele în noul continent și au fost veselî, că au avut banii de drum, ca sĕ se pótă întórce érășî în vechea lor patrie.

Școla preparatóre a societății filarmonice din Brașov a dat dilele acestea o repetiție generală sub dirigența d-lui Max Krause. Școla acésta a făcut în scurt timp frumóse progrese. Elevii se împart la violin prim și secund și câțî-va la flaut. Este representată și oboe. Allegrettul și menuett-ul simfoniei militare au fost bine studiate și au făcut cea mai bună impresie. Președintele societății filarmonice și-a esprimat recunoscința față cu dirigentul, a accentuat importanța școlei preparatóre și a îndemnat pe elevî la muncă sîrguitóre.

Rectificare. In bilanțul societății pe acțiunî *„Furnica“* din Făgăraș, publicat în nr. 53 (p. 4) al fóiei nóstre, s'a strecurat o erore, — și anume, la contul profitului și perderilor, în „Debit“ suma s'a tipărit greșit: 104.937.68, în loc de **103**,937,68.

Teatru german. Mâne Joi se va representa comedia *„Flachsmann als Erzieher“* în 3 acte, de Otto Ernst, cu d-l *Albert Heine* distinsul artist dela Viena.

Adunarea generală a „Albinei“.

Sâmbătă, în 22 Martie n. — scrie „Tel. Rom.“ — și-a ținut *„Albina“*, institut de credit și economii în Sibiiu, adunarea generală ordinară, care a decurs în cea mai bună ordine, primindu-se întru tóte propunerile direcțiunii.

Au luat parte la adunare 49 de acționarî, carî representau 1944 acțiunî, cu 390 de voturî. Presidată a fost adunarea generală de d-l Iosif Sterca *Șuluțu*, presidentul direcțiunii, care a numit notariu pe d-l Dr. Nicolae *Vecerdea*, ér verificătorî ai procesului verbal pe d-nii Nic. *Togan* și Dr. E. *Cristea*.

Pentru îndeplinirea celor două locurî vacante în direcțiune, în urma eșirei după vechime a domnilor Dr. Iancu Mețianu și Ioan Popa, s'a făcut votare secretă, care a dat următorul resultat: Dr. Iancu *Mețianu* 364 voturî, Ioan *Popa* 66 și Dr. I. *Beu* 273 voturî. Restul voturilor s'a împărțit între mai mulțî candidațî.

Presidentul comunicând resultatul votării, declară aleșî în consiliul de direcțiune al „Albinei“, cu mandat primit pe șése anî, pe domnii Dr. Iancu Mețianu și Dr. I. Beu.

Adunarea generală, primind propunerea direcțiunii, a dispus, ca distribuirea sumei destinate pentru scopurî culturale și de binefacere sĕ se facă în modul următor:

Mesei studenților 6000 cor., „Asociațiunii pentru lit. rom. și cultura poporului român“ 2000 cor, Scólei reuniunii femeilor române din Sibiiu 600 cor.. Internatului Reuniuni femeilor române din Brașov 400 cor., Asociațiunii pentru sprijinirea sodalilor etc. din Brașov 400 cor.. Societății „România Jună“ Viena 200 cor., Societății „Petru Maior“ Budapesta 200 cor., Alumneului din Timișóra 200 cor., Fundațiunii „Zsiga“ Beiuș 200 cor., Internatului gr. or. din Beiuș 200 cor., Studenților morboșî din Brașov 200 cor., Studenților miserî din Blașiŭ 200 cor., Fundațiunii studenților din Brad 200 cor., Reuniunii române de musică din Sibiiu 200 cor., Reuniunii române de musică din Brașov 200 cor., Reuniunii de agricultură din Sibiiu 200 cor., Reuniunii pentru înfrumsețarea orașului Sibiiu 200 cor., Reuniunii pentru înfrumsețarea orașului Brașov 100 cor., Reuniunii higienice din Sibiiu 100 cor., Gremiului comercial 100 cor., La dispositiunea direcțiunii 1400 cor. Total 13.5000.

Procesui Caragiale-Caion.

Lunî a venit înaintea Curței cu jurațî de Ilfov procesul de calomnie prin pressă intentat de d-l I. L. Carageale lui C. A. Ionesce-Caion și lui Th. M. Stoenescu.

Presidéză d-l Flaișlen, asistat de d-nii Balș și Pherekyde. Fotoliul ministerului public este ocupat de d-l procuror Mumuianu.

D-l *președinte* dă cetire unei petiții și unui certificat din partea lui C. A. Ionescu-Caion, prin care acesta cere amânarea procesului, pretextând că e bolnav.

Pe banca acusărei se află decî numai d-l T. M. Stoenescu.

Partea civilă se opune la amânarea procesului pe motiv, că ceea-ce va fi dodovedit se póte face și fără presența acusatului Caion. Noi, dice partea civilă, am adus opera lui Tolstoi, *Puterea Intunerecului*, tradusă și legalisată de ministerul de esterne, ast-fel că Curtea va puté aprecia, décă Carageale a plagiat séu nu după autorul rus.

Apĕrătorul lui Stoenescu cere și d-sa sĕ se judece procesul și declară în același timp, că clientul sĕu a regretat imediat cele publicate de Caion contra lui Carageale în *„Revista Literară“*.

D-l *procuror* lasă la aprecierea Curței de a judeca séu amâna procesul.

Curtea hotăresce sĕ se procédă la judecarea procesului.

Partea civilă cere scóterea din causă a d-lui T. M. Stoenescu. décă acesta va face o declarație francă, că regretă de tot ceea-ce s'a imputat lui Carageale.

D-l T. M. *Stoenescu* rĕspunde, că are cea mai mare stimă pentru d-l Carageale și regretă din suflet calomniile aduse talentatului nostru scriitor.

Curtea avĕnd în vedere aceste declarații, scóte din proces pe Stoenescu.

*

Deóre-ce singurul inculpat C. A. Ionescu-Caion este absent, procesul se judecă fără jurațî.

*

Se dă cuvĕntul părții civile.

D-l B. *Delavrancea* spune mai întâiŭ, că décă Caion ar fi făcut pur și simplu hoț pe Caragiale, acesta l'ar fi ertat. Dér perversitatea lui Caion a fost așa de mare, încât acesta a mers până a comite un fals pentru a compromite reputația de eminent scriitor a lui Caragiale.

După aceea, d. Delavrancea analiséză drama „Năpasta“ de Caragiale și „Puterea Intunerecului“ de Tolstoi și arată, că teza din aceste două opere este cu totul contrarie una alteia. Ia pe rĕnd personagiile din cele două opere, le esaminéză cu deamĕnuntul și dovedesce, că nu esistă nicî o asemĕnare în rolurile lor.

Trece apoi la a doua calomnie, cestia plagiatului din Kemeny. Dovedesce cu acte, că nu esistă nicî un dramaturg cu numele de Kemeny, și că nu esistă nicî o operă ungurescă cu titlul *„Nenorocul“*.

Oratorul spune, că acesta nu e primul fals, pe care îl comite Caion. Arată, că la acestă e o manie de-a falsifica diferite documente, precum este „un fragment de document“ publicat în „Noua Revistă Română“, privitóre la o luptă a lui Mircea-Vodă cu Turcii — fragment, care este o curată falsificare.

Inchee apoi, întrebându-se, ce s'ar fi putut crede pentru un scriitor, care este fala țĕrii, décă el n'ar fi fost în posibilitate de-a dovedi falsul lui Caion.

Lasă la aprecierea Curții pedépsa. pe care trebue sĕ o dea lui Caion, ér în ceea-ce privesce despăgubirile civile, le menține la 20.000 lei.

D-l P. *Grădișteanu* rógă Curtea sĕ dea o pedépsa bine meritată lui Caion, pentru-ca sĕ serve de esemplu tineretului nostru, care ar puté cădé pe acéstă periculósă pantă a calomniei și a falsului.

D-l *procuror Mumuianu* spune, că se abuséză adesea de libertatea pressei. Incontestabil avem o pressă seriósă și cinstită; dér sunt și diare și diariștî, carî nu corespund de loc înaltei misiunî și carî compromit și pe cei cinstiți.

D-sa spune, că gloria lui Caragiale a eșit mai luminósă din acésta calomnie.

* * *

La órele 3 Curtea întră în deliberare.

După 15 minute Curtea reîntră în ședință și aduce o sentință, prin care condamnă pe C. A. Ionescu-Caion la 3 lunî închisóre corecțională, 500 Lei amendă și 10.000 Lei despăgubirî civile.

Sentința este dată cu drept de oposiție în termin de 15 dile.

Dare de sémă și mulțămită publică.

La serata dansată aranjată de tinerimea universitară română din Clușiŭ în 6 Martie a. c. st. n. au binevoit a participa și a contribui următorii domnî:

Iuliŭ Coroian adv., Dr. Ioan Vajda-Voevod cand. adv., câte 30 cor.; Vasile Hosszu jude la tabla reg. Clușiŭ Dr. Gerasim adv. Aiud. Iacob Căpușan notar Dretea, Blasiu maior Clușiŭ, Dr. Alesandru Vajda-Voevod medic Olpret, Valer Pop preot Mănăștur câte 20 cor., Dr. Ștefan Morariu adv. Clușiŭ 15 cor.. fam. Dărăban Fecheteu 14 cor., Dr. George Ilie adv, Clușiŭ, Vasile Ranta-Buticescu jude reg. pens. Clușiŭ, Dr. Victor Poruțiŭ cand. adv. Clușiŭ, Leontin Pop jude reg. pens. Clușiŭ, Vasile Indre adv. Clușiŭ, Alesandru Nemeș jude reg. pens. Dĕrgia, Grigore Crișan Clușiŭ, Petru Ciurtin Clușiŭ, Vasile Vețcan notar c. Tötör, Ioan Barbul preot Bârseul-Mare, Ioan Pop of. la tren Clușiŭ, Dr. Eugen Pătaceanu adv. Turda câte 10 cor. Niculae Căciulă contabil Clușiŭ, fam. Trif. Kunszentmárton câte 7 cor., Dr. Victor Bontescu cand. adv. Hațeg, Anton Mandeal secr. de bancă Clușiŭ, Vasile Metea Lona, Nicolae Tincu preot în Ghirolt câte 6 cor., D-na Vĕd. Bohățĕl Clușiŭ, Eugen Marinescu inginer Clușiŭ, D-na Ana Cutean Bistrița, Ioan Pop preot Gilăŭ, Vasiliŭ Pop casar Clușiŭ, Dr. V. Romonțai adv. Gherla, Silivestru Moldovan redactor Sibiiŭ, Popist maior Clușiŭ câte 5 cor., Tiberius Brediceanu cand. adv. Lugoș, Victor Bugner cand. adv. Clușiŭ, Anton Pop comerciant Clușiŭ, Justin Ardelean redactor Oradea-Mare, Goglia colonel Clușiŭ D-na Vĕd.-Pavel Clușiŭ câte 4 cor., Demetriu Pop prot. Castrens Clușiŭ, Alesandru Pop cand. adv., Constantin Căciula comptabil, Dimitrie Cuzman, Vasile Toșa, Eugen Mezei rig. med. Budapesta câte 3 cor., Hacman locotenent și următorii tinerî universitarî și rigorosanțî: Eugen Pantea, George Pavel, Valer Pop, Cornel Crăciunescu, Alesandru Bogya, Ioan Mezin, Nicolaie Proștean, Vasile Lazar, Laurent Florantin, Aurel Ciato, Ioan Muste, Valer Muste, Eugen Muntean, Melețiu Corușan, Alesandru Anca, Emil Negruț, Coriolan Nedelcu, Cornel Ordace, Constantin Ignea, Augustin Caliani, Samuil Pipoș, Desideriu Merșa câte 2 cor., Aurel Oprea rig. în drept, Cornel Roșescu câte 1 cor.

Au mai bine voit a contribui fără a participa însĕ, încă următorii domnî: Vasile Almășan adv. Clușiŭ 20 cor., Emeric Pop adv. Clușiŭ, Vasile Podóba director de bancă Clușiŭ, Dr. Vasile Hossu canonic Blașiŭ, Dr. Zosim Chirtop adv. Câmpenî, Basiliu Bașiota jude reg. pens. Abrud, fam. Antal Beiuș, Dr. Dimitrie Radu episcop Lugoș, Gavril Karșai proprietar Clușiŭ câte 10 cor., Ioan Moldovan protopop Catina 6 cor., N. N. Clușiŭ, D-na Elena Hosszu Clușiŭ, Dr. Camil Velican cand. adv. Alba-Iulia, Teodor Iacoban locote. Clușiŭ, Aurel Poruțiu preot Desmir câte 5 cor., George Șiuta preot Moftin, Emil Pop preot S. Feneș câte 4 cor., D-na Vĕd. Szilași Clușiŭ, Ioan Mihalca preot Aghires, George Pteancu înv. Carei, Vasile Szálteleki preot Bardoș, Ioan Micușan preot, Ioan Goia, Grigoriu Borza, Ana Bangur Clușiŭ câte 2 cor.,

S'au încasat total așa-dér 652 cor., din care sumă substrăgându-se spesele de 273 cor. 30 banî, avute cu aranjarea petrecerei, restul e 378 cor. 70 banî. Acest venit curat s'a și predat deja curatoratului competent, ca sĕ se adaugă fondului pentru edificarea unei bisericî gr. cat. române în Clușiŭ, pentru care scop a fost destinat. După închiarea acestui raport ulterior au mai sosit dele D-na Elena Boer m. Rössler, Lechința-de-Murĕș 10 cor.

În fine numai o plăcută datorință-mî împlinesc, când în numele comitetului aranjator față de binevoitorii participanțî și marinimoșii contribuențî și pe acéstă cale viu a da espresiunea mulțămitei și recunoscinței nóstre cele mai profunde.

Clușiŭ, la 14 Martie 1902.

Ales. C. Pteancu
cand. de prof.

ULTIME SCIRI.

Bucurescî, 25 Martie. După terminarea tunerariilor principesei de Wied, mama Reginei României, ce se vor face Joi, Regele Carol însoțit de fratele sĕu și principesa de Hohenzollern va pleca la Viena spre a-se întêlni acolo cu regina și spre a pleca cu toții la Abbazia, unde vor petrece sĕrbătorile Pascilor catolice.

Haga, 25 Martie. Tóte semnele arată, că regele Eduard voesce încetarea rĕsboiului. Călĕtoria lui Wolseley stă în legătură cu dorința acésta.

Schalk-Burgher, *Dewett* și *Botha* se vor consulta asupra modalităților garantărei deplinei independențe ca preț al păcii. Décă Anglia va primi condiția acésta, Burii îi vor ceda rășia de pămĕnt, ce se estinde dela granița țĕrii până la Kimberley. In schimb ei cer revisuirea convenției din Volksrust și pe basa ei vor pretinde anectarea țĕrii Zulușilor la republica lor.

Burii dispun adî de 35,000 ómenî sub arme.

---

*Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.***
*Redactor responsabil: **Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Cărţĭ de rugăciunĭ şi predicĭ.

Anghira Mântuirei, cărticică de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângăerea sufletéscă *Ediţ. IV. corectată*. Gherla. Preţul unui es. în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 70 banĭ. (+ 10 b. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV*. Gherla. Conţine peste 343 pag. Legată costă 1 cor. (+ 10 b. porto).

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Legată costă 44 banĭ (+ 5 b. porto).

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude pentru onórea Preacuratei Fecióre Maria pentru folosul şi mângâiarea sufletelor. Preţul legat 40 banĭ (+ 5 b. porto).

Cuvêntărĭ bisericescĭ scrise de Ioan Papiu Tom. III Preţ. 3 cor. pl. 20 b.

Cuvêntărĭ bisericescĭ de *Ioan Papiu*: tomul I, III şi IV cuprinde cuvêntărĭ bisericescĭ acomodate pentru orĭ-ce timp; şi pentru tóte sĕrbatorile de peste an. Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Fiă-care tom separat costă 3 cor (pl. 10 b. porto)

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, Vol. I. de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ. Are 250 pag. Preţul cor. 3 (+ 20 b por.)

Predicĭ pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christe*. Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvêntărĭ funebrali şi iertaţiuni pentru diferite casse de mórte, de Ioan Papiu Preţ. 3 cor. pl. 30 b.

Cuvêntărĭ bisericesci pre serbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preţ. 3 cor. pl. 30 b. porto.

Cuvêntărĭ funebrale şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de *Ioan Papiu*. Conţin vre-o 400 pag. Preţul 3 corone (+ 20 b. porto.)

Scrierĭ economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela Ferĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. *I Agrologia*, séu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 corone*.

Vol. II *Fitotechnia*, séu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 coróne*.

Vol. III. *Zootechnia*, séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lâuăr e şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 corone*.

Vol. IV. *Economia Rurală*, séu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 coróne*.

Cartea d lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele mai marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tote ţĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrărĭ apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, învĕţător la şcóla principală română din Lăpuşul Ungueresc. Ediţiunea a doua. Preţul 60 b. pl. 5 b Porto.

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panaite Iosîn. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior. profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţĕră săracă“. Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Martie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	119.85
Renta de corone ung. 4% . . .	97.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	120.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%.	100.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.20
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.20
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	97.—
Impr. ung. cu premii	201.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	104.—
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hârtie austr.	101.55
Renta de aur austr.	120.70
Losurĭ din 1860.	154.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	16 13
Acţii de-ale Băncei ung. de credit .	709.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit .	697.50
Napoleondorĭ	19.11
Mărcĭ imperiale germane . . .	117.32½
London vista	240.12½
Paris vista	95.45
Rente de corone austr. 4% . . .	99 30
Note italiene	93.30

Cursul pieţei Braşov.

Din 26 Martie n. 1902.

Bancnota rom.	Cump.	18.98	Vênd.	19.02
Argint român.	„	18.40	„	18.44
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.10
Galbenĭ	„	11.30	„	11.40
Ruble Rusescĭ	„	126.—	„	127.—
Mărcĭ germane	„	58.50	„	—.—
Lire turcescĭ	„	10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	„	101.—

Nr. 58—902.

Concurs.

La zidirea frontariului bisericei gr. cat. din Velcheriŭ se escrie concurs de licitare minuendă, ce se va ţiné în 31 Martie a. c. st. n. la 10 óre înainte de amedĭ.

Preţul strigărei 4373 cor. 54 fil.

Doritoriĭ concurenţĭ sunt datorĭ a depune 10% ca cauţiune înainte de începerea licitaţiunei în banĭ gata, orĭ în hârtii de valóre austr.-ungară. Cu reservarea dreptului de a alege dintre licitanţĭ pre orĭ carele, fără de a lua în considerare pre cel mai ieftin licitante.

Planul, preliminariul şi condiţiunile de licitare se pot vedé în cancelaria parochială din Velcheriŭ, înainte de licitare în orĭ-ce timp.

Velcheriŭ, în 24 Martie 1902.

Curatoratul bisericesc gr. cat. din Velcheriŭ. 1—3.(469)

ABONAMENTE LA „Gazeta Transilvaniei.“

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi străinătate:	
Pe trei lunĭ . .	6 cor.	Pe trei lunĭ . . .	10 fr.
Pe şése lunĭ . .	12 „	Pe şése lunĭ . . .	20 „
Pe un an	24 „	Pe un an	40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi strĕinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe şése lunĭ .	2 „	Pe şése lunĭ . .	4 „
Pe trei lunĭ. .	1 „	Pe trei lunĭ . .	2 „

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin mandate postale.

Domnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurit şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Iremias Nepoţii.**